

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 698/2024
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Урош Станојевић, адвокат из ..., против тужене СПТР „Добра душа“, ББ ПР из ..., чији је пуномоћник Миодраг Раданчић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и прерастања радног односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2527/2023 од 01.11.2023. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужене, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2527/2023 од 01.11.2023. године, у ставу трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је радни однос тужиле код тужене прерастао у радни однос на неодређено почев од 05.10.2016. године.

У преосталом усвајајућем делу тужбеног захтева, ревизија тужене **ОДБИЈА СЕ**, као неоснована.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и тужене за накнаду трошкова целог поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2527/2023 од 01.11.2023. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Књажевцу П1 44/19 од 21.03.2023. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено је као незаконито решење тужене бр. ...-2016 од 03.11.2016. године о отказу уговора о раду. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и утврђено да је радни однос тужиле код тужене прерастао у радни однос на неодређено од 05.10.2016. године. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужилци накнади трошкове парничног поступка од 344.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да је ревизија тужене делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужила је закључила са туженом уговор о раду од 01.09.2016. године на одређено време, за период од 01.09.2016. године до 30.09.2016. године, за обављање послова Послове је обављала све до почетка новембра, када јој је власник тужене рекао да више не постоји потреба за њеним радом и да ће плату за октобар примити за месец дана, што је и учињено, али јој том приликом нису враћена документа, због чега је тужила контактирала Инспекцију рада и тражила да јој се достави уговор о раду. Тужена јој је, након тога, 03.03.2017. године доставила уговор о раду за октобар (у фотокопији), на коме се налази тужилин потпис и за који тужила тврди да није потписала наведени уговор, као и решење од 03.11.2016. године о отказу уговора о раду у коме је констатовано да је тужили закључно са 31.10.2016. године истекао уговор о раду на одређено време од 01.09.2016. године. Оценом налаза и мишљења вештака и допуне налаза, утврђено је да су потписи на уговорима о раду од 01.09.2016. године и од 01.10.2016. године, потписи тужиле, те да су међусобно идентични, што упућује на закључак да један потпис није својеручно потписан, већ је фотокопиран или скениран. Тужила тужбом поднетом 26.04.2017. године тражи да суд утврди да је њен радни однос заснован са туженом 01.09.2016. године на одређено време постао радни однос на неодређено време по сили закона, да се поништи као незаконито решење тужене од 03.11.2016. године којим јој је отказан уговор о раду.

После расправе одржане пред другостепеним судом у смислу члана 383. став 4. ЗПП, ради правилног утврђења чињеничног стања, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа одржаних пред првостепеним судом, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиле применом одредаба чланова 37. ставови 1. и 6. и 195. Закона о раду.

По становишту Врховног суда, основано се ревизијом тужене указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је утврдио да је радни однос тужиле код тужене прерастао у радни однос на неодређено од 05.10.2016. године.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ...75/14), прописано је да се против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом, а ставом 2. истог члана рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Сагласно наведеном, поступак се у радном спору покреће тужбом, међутим, у овом спору подношење тужбе везано је за рок од 60 дана. Рок за подношење тужбе у радном спору је преклузивни рок материјалног права и његово пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту, што има за последицу немогућност суда да о предмету таквог спора мериторно одлучује. О благовремености ове тужбе суд је дужан да води рачуна по службеној дужности. Његово рачунање зависи од тога да ли је право које се штити повређено одлуком или фактичком радњом. Ако је право повређено фактичком радњом, рок се рачуна од дана сазнања за повреду. То је дан када је запослени сазнао да му је неко право ускраћено, ограничено, сужено или на други начин нарушено. У овом случају, рок почиње тећи првог наредног дана од сазнања, а истиче протеклом законом прописаног рока. Дан сазнања за повреду права везује се за пуну извесност о постојању повреде.

У конкретном случају, тужила тужбом тражи да се утврди да је код тужене засновала радни однос на неодређено време 05.10.2016. године и да од тог датума стиче сва права из радног односа, а које право је повређено престанком рада код туженог почетком новембра 2016. године (01.11.2016. године), када је тужила сазнала за повреду права, па је наредног дана почео да тече рок од 60 дана за подношење тужбе. Како је тужба поднета 26.04.2017. године, дакле по протеклу преклузивног рока од 60 дана од дана сазнања за повреду права (с обзиром на чињеницу да је почетком новембра власник тужене рекао тужили да више не постоји потреба за њеним радом и да ће плату за октобар примити за месец дана, што је и учињено), то је по оцени Врховног суда, супротно становишту другостепеног суда, тужила пропустила законски рок у коме је поступак судске заштите могла да се покрене. Стога су основани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, неосновани су наводи ревизије тужене да је тужила неблаговремено поднела тужбу за поништај решења о отказу уговора о раду од 03.11.2016. године, јер је знала да јој је радни однос престао 01.11.2016. године. Наиме, из чињеничног утврђења произилази да, након што је власник тужене почетком новембра саопштио тужили да за њеним радом више не постоји потреба, он није тужили вратио документа, због чега је тужила контактирала Инспекцију рада и тражила да јој се достави уговор о раду, након чега јој је тужена 03.03.2017. године доставила уговор о раду за октобар (у фотокопији), као и решење од 03.11.2016. године о отказу уговора о раду. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да код чињенице да је тужена о правима из радног односа тужиле одлучила решењем од 03.11.2016. године, а које је тужила примила 03.03.2017. године, па како је тужба поднета 26.04.2017. године, стога је правилно другостепени суд применио материјално право када је закључио да је тужила благовремено поднела тужбу у року од 60 дана у смислу одредбе члана 195. Закона о раду.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је делимично успела у поступку по ревизији, па је с обзиром на постигнути успех парничних странака у овој правној ствари, а на основу члана 165. став 1. и 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић